

Hindistan'ın en özel dedektifi

Tarquin Hall'ın şimdilik dört kitaptan oluşan "Vish Puri - Hindistan'ın En Özel Dedektifi" serisi okurları, teknolojiden geleneksel yöntemlere kadar birçok yöntemi kullanarak birbirinden ilginç vakaları çözmeye çalışan bir dedektifle günümüz Hindistanı'nda gezdiriyor.

Seval ŞAHİN

Tarquin Hall, uzun yıllardır Hindistan'da yaşayan bir İngiliz yazar ve gazeteci. Ortadoğu ve Uzak Doğu'daki deneyimlerini kitaplarına çok iyi yansıtıyor. Eşinin Amerikalı bir Hintli olması ve yıllardır Delhi'de yaşaması sebebiyle Hint kültürüne çok aşina. Kendisiyle yapılan bir söyleşide bir Batılı olarak Hindistan'ı anlatırken diğer İngiliz yazarlarda örneğin Paul Scott ve E. M. Forster'da olduğu gibi uzak ve dıştan bir bakış yerine son derece içeriden bir bakış nasıl yakalayabildiği sorusuna getirdiği cevapta her ne kadar bir Hintli ile evli olsa, bir sürü Hintli arkadaşı bulursa ve uzun zamandır Hindistan'da yaşasa da Hintliler için her zaman bir dışarıdan gelen olarak kalacağını ifade ediyor. Tabii bu ifade edişte dikkati çeken olan yabancı değil dışarıdan gelen ifadesini kullanması.

Batı'nın Doğu'yu ifade edişinde dışarıdan gelmiş biri olarak anlama çabasından çok tahayyül etme çabası olduğunu tespit eden Edward Said buna oryantalizm der. Burada tarih, medeniyet ve kültür, otantik bir sürü unsurla bezenerek algılanması istenilen hale dönüştürülür. Bu noktadan sonra da gerçeklikten kopulur.

Tarquin Hall, oryantalizmin tamamen dışında, oldukça gerçekçi bir Hindistan ile karşı karşıya bırakıyor bizi romanlarında. Her şeyden önce bu Hindistan, günümüzün Hindistan'ı. Büyük bir ekonomik gelişme gösteren Hindistan'ın değişen yüzü, kast sisteminin acımasızlığı, sistemin değişmesi gerektiği düşüncesine rağmen geleneğin korunmasındaki rolünden dolayı bir çırpıda yok edilemeyecek olmasının verdiği gerçeklik. Kaotik bir atmosfer gibi görünen Hindistan'da güçsüzün yanında olduğunda kazandığı cesaret ve yardımlaşmanın önemi neredeyse iyi ve kötü yönlerinin tümüyle Hall'ın romanlarında yerini alıyor.

ŞİMDİLİK DÖRT KİTAP

Hall'ın şimdilik dört kitaptan oluşan Vish Puri-Hindistan'ın En Özel Dedektifi serisinin ilk kitabı Kayıp Hizmetçi Vakası, ikincisi Gülmekten Ölen Adam Vakası, üçüncüsü Ölümçül Tereyağlı Tavuk Vakası ve sonuncusu Aşk Komandoları Vakası. Kitapların isimleri oldukça ilgi çekici. Bu serilerin hepsin-

de Hall bizi günümüz Hindistanı'nda gezdiriyor. Bir söyleşisinde seride bir geçmişe dönüş yapıp kahramanı Vish Puri'nin gençlik dönemine dair bir vaka yazmak istediğini söylemesine rağmen bu henüz gerçekleşmiş değil. Umarız çok yakın bir zamanda gerçekleşir ve biz de Puri'nin gençlik halleriyle karşılaşırız.

Şimdilik dört kitaplık serinin kahramanı Hindistan'ın en özel dedektifi Vish Puri. Vish, İngilizce istek anlamındaki "wish" sözcüğüne gönderme yapıyor. Vish Puri olduğunda ise anlamı isteklerin en büyüğü oluyor. Puri ellili yaşlarında, orta boylu biraz da kilolu bir dedektif. Dostları onu Chubby diye çağırırlar. Puri geleneklerine bağlı, dindar, nazara da çok inanıyor ayrıca. Geldiği kastın kurallarına uygun olarak kendisi için seçilen aday ile uzun yıllar önce bir evlilik yapmış, bu evlilikten üç kızı ve torunları olmuş mutlu bir aile babası. Aynı zamanda kendisine ait özel dedektiflik bürosunda kalabalık bir ekiple çalışıyor ve onlara Yüz Kremi, Floresan gibi isimler takmayı tercih ediyor. Böylece eğer bir sorun olursa onun için çalışanların gerçek kimlikleri

de gizli kalmış oluyor. Hint yemeklerine özellikle düşkün, Batılı tarzdaki lüks restoranlara pek iyi gözle bakmadığı çok belli oluyor. Tıpkı Hindistan'ın kalabalığı gibi kalabalık ekibi onun çalışma şeklinde bir avantaj sağlıyor. Böylece çok hızlı bir şekilde düşünüp karar vererek aynı anda birçok işi bir arada halledebiliyor. Teknolojiden geleneksel yöntemlere kadar hepsi bu kalabalık ekip sayesinde onun emrine amade hale geliyor ve vakalarını bu kalabalık sayesinde çözüyor.

ORYANTALİZMDEN UZAK BİR DOĞU

Serinin son kitabı olan Aşk Komandoları Vakası, adını, Hindistan'da gerçekten varlığını sürdüren ve farklı kastlardan gençlerin evlenmelerine yardım eden bir illegal organizasyondan alıyor. Puri'nin casuslarından Yüz Kremi de romanda bu organizasyonun bir üyesi ve farklı kastlardan olan, evlenmek isteyen iki gence yardım etmek isterken olayların giderek karmaşık bir hale bürünmesiyle Puri'den yardım istiyor. Diğer taraftan Puri'nin annesi de akrabalarıyla gittiği hac yolculuğunda

bir başka davanın peşine takılıp davayı çözmeye başlıyor. Böylece romanda birbirinden bağımsız aynı anda ilerleyen iki vaka ile karşılaşılıyor. Nitekim Puri'nin annesi de dedektiflik yapmayı seviyor ve bu konuda oldukça iyi. Serinin üçüncü kitabı olan Ölümçül Tereyağlı Tavuk Vakası'nda olayın açıklığa kavuşturulmasında büyük bir rol oynuyor. Vish Puri her ne kadar annesinin dedektiflik yapmasından pek hoşlanmasa da annenin buna pek aldırdığı söylenemez.

Romanda Puri'nin kaçırılan genç Ram üzerinden araştırdığı olay giderek ucu derinlere doğru uzanan bir vakaya dönüşürken Hindistan'ın büyükşehri Delhi'den yoksulluk içindeki köylerine, hac yolculuğundan düğün törenlerine kadar birçok şey öğreniyoruz. Hall, bize oldukça içeriden ve her kesimden Hintliyi de romanına yerleştirerek anlatıyor. Her ne

kadar zaman zaman Puri, geldiği kast nedeniyle kast sisteminin en altında bulunanlardan dalitleri anlamakta zorluk çekerken, sokaklardaki yoksulluk hakkında düşünürken bir dışarıdan gözlemci gibi duruyorsa da buradaki dışarılık bulunduğu kast sebebiyle. Bu sebeple yazarın oryantalizmden uzak bir Doğu yarattığı rahatlıkla söylenebilir.

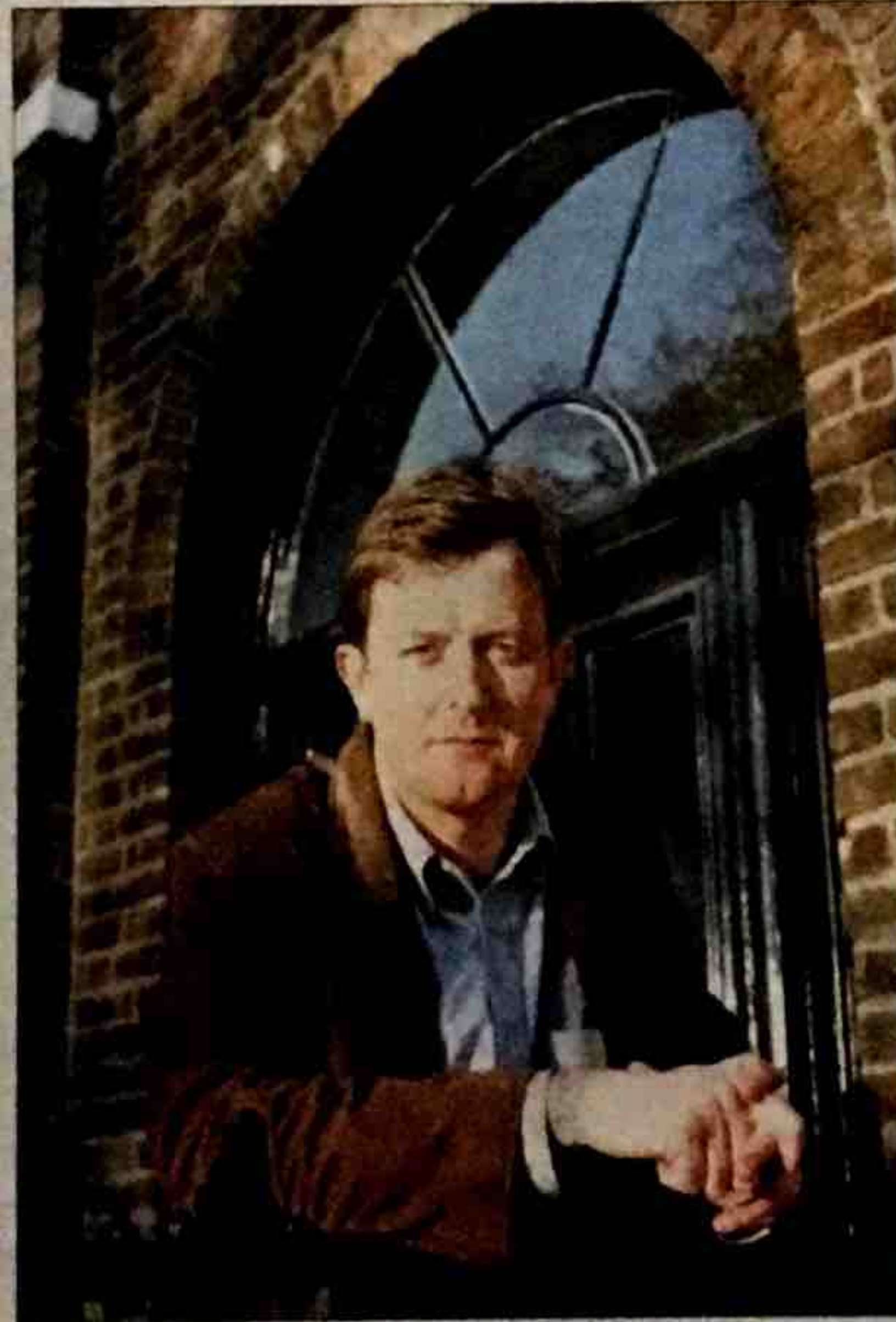
CANLI, SINIR BOZUCU, ALAYCI

Puri'nin Ram'ın kaçırılmasının ardından araştırmasını yürütmeye başlamasıyla romanda gerilimin yavaş yavaş yükseldiğini görüyoruz. Ortaya çıkan rakip diğer dedektif Hari de bu gerilimin tırmanmasına olanak sağlıyor. Yüz Kremi'nin Ram'ın köyündeki araştırması ile Puri'nin araştırmaları ve bunlardan tamamen bağımsız bir şekilde Puri'nin annesinin araştırması romanda birbiri içine geçirilerek anlatılmasına rağmen bir karışıklık yaratmıyor. Romanın sonunda hem Puri hem de annesi kendi vakalarını çözdüklerinde vakanın nasıl çözüldüğünü anlatırken vakalar hakkında bilinmeyenlerin aydınlığa kavuşturulması rolünü üstleniyorlar. Puri bunu sekreterine anlatırken annesi de vakada kendisine yardımcı olan müfettişe vaka ile ilgili ayrıntılar halinde anlatıyor. Böylece polisliyenin sonunda her şeyin bizzat kahramanın ağzından açıklanması geleneğini Doyle ve Christie ile beraber Hall'ın da sürdürdüğünü söyleyebiliriz.

Hindistan'ın En Özel Dedektifi Vish Puri serisi son derece başarılı okunması çok keyifli bir seri. Üstelik Hindistan hakkında da birçok şey öğreniyorsunuz. Bir de boğazına düşkün Puri'nin serinin bu son kitabında çok sevdiği yemeklerin tarifleri de romanın sonunda yer alıyor. Kitapların sonuna Hintçe küçük bir sözlük de eklenmiş. Böylece romanlarda sıklıkla geçen kelimeler, özel kullanımlar ve kavramlar hakkında bilgi sahibi oluyorsunuz. Sanırım bu tarz bir seriyi sözlüksüz yayımlamak neredeyse imkânsız.

Tarquin Hall, canlı, bazen sinir bozucu ama çoğu zaman alaycı bir dedektif kahraman yaratmış. Vish Puri'nin bundan sonraki maceralarını dört gözle bekleyeceğim. ■

sevals@gmail.com

Tarquin Hall, oryantalizmin tamamen dışında, oldukça gerçekçi bir Hindistan ile karşı karşıya bırakıyor bizi romanlarında.

Vish Puri - Hindistan'ın En Özel Dedektifi/ Tarquin Hall/ Çeviren: Zelibababayiği/ Büyüklü Fener Yayınları/ 4 Kitap